

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa ve Meclis İç Tüzüğü Gereğince Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Faruk Çelik tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Yener BEKTAŞOĞLU
Giresun Milletvekili

Türkiye'nin, %75'ini üreterek pazarda söz sahibi olduğu ve ülkemize hiçbir ithalat girdisi olmadan ortalama 2,5 milyar dolar döviz girdisi sağlayan en önemli tarım ürünümüz olan fındıkta bu sezon, diğer sezonlardan farklı olarak; üretici ve ülke menfaatleri açısından tehlikeli yeni gelişmeler yaşanmaktadır. Bunun başlıca nedeni, önceki sezonlardan farklı olarak, şimdiye kadar fındık ithalatı yapan uluslar arası firmaların, ülkemizde sanayici ve ihracatçı konumuna geçmesidir. Bu firmalar geçen sezona kadar ülkemizdeki temsilcileri aracılığı ile üretilen fındığın %60'ını borsa ve serbest piyasa fiyatlarıyla ihracaat alıcısı olarak alırken, şimdi bizzat aracısız fabrika ve alım merkezleri kurarak belirledikleri fiyattan alım yapmakta ve Türkiye fındık pazarında tekelleşmektedirler. Bunlara bağlı olan piyasa aktörlerinin spekülasyon ve manipülasyona dayalı müdahaleleri sonucunda, döviz fiyatları artarken fiyat yükselmesi gerekirken tersi olmuş ve son 10 gün içinde fındık fiyatlarında aşırı düşüşler yaşanmıştır. Nitekim 2015 sezonu başlamadan, Eylül ayı öncesinde serbest piyasada fındık 20 lira altı ve üstü düzeyinde fiyatlarla işlem görürken, yeni mahsul pazara indiğinde fiyat önce 12 liraya inmiş, ardından da periyodik artışlarla 15 TL'ye yükselmiştir. Şu anda ise Giresun-Ordu ve Trabzon piyasasında fındık 10-11 TL'ye alıcı bulmaktadır ve düşüş sürmektedir. Çeşitli kuruluşlarca 700 bin ton olarak tahmin edilen rekoltenin sadece 3'te birlik bölümü pazara indiği düşünülürse; şu anda üreticide 'fiyat yükselir' diye beklettiği yaklaşık 300 bin ton civarında bir fındık vardır. Dolayısıyla ilk piyasa açılışı rakamlarıyla kıyaslandığında, bu fındıklar 5 lira eksikine satın alınacak, bu durumda hem üreticimiz, hem fındık ticareti yapan manavlar, hem de ülkemiz ciddi bir gelir kaybına uğrayacaktır.

Bu Hususta:

1. AB başta olmak üzere diğer alıcı ülkelerin fındığa ihtiyacı olduğu, piyasadaki fındık miktarının da bu ihtiyacı karşılamadığı bir dönemde, fiyatlardaki düşüşün nedeni konusunda bir bilgiye sahip misiniz?
2. Fındık ihracatının yüzde kaçlık bölümü ülkemizdeki yabancı firmalar tarafından yapılmaktadır? Bu firmaların fiyat belirlemede sınırsız bir etkinliği olduğu doğru mudur?
3. Üreticimizin elinde 300 bin ton gibi bir fındık bulunduğu tahminden yola çıktığımızda, çiftçimiz ve ülkemiz önümüzdeki günlerde 5 liralık fiyat kaybından hesapla, 1,5 milyar lira kayba uğrayacaktır. Karadeniz çiftçisinin bu kaybını telafi etmeyi düşünüyor musunuz, düşünüyorsanız ödemeler ne zaman başlayacaktır?

1766

4. 2016 fındık sezonunda da bu tür maddi kayıpların olmaması için üreticimizin ve ülkemizin ve ali menfaatlerini düşünerek, Fiskobirlik veya TMO üzerinden arz-talep dengesini düzenlemek amacıyla müdahale alımları yapacak mısınız?
5. Ülkemize en fazla döviz girdisi sağlayan ve 39 ilin ekonomisin, 400 bin aileyi ilgilendiren fındığın kaderini piyasa spekülâtorlerine mi bırakacaksınız, yoksa üretimden ihracatına kadar her alanına hakim olacak değişmez doğruları olan bir devlet politikası oluşturup sahip mi çıkacaksınız? Bunun için bilimsel planlama ve araştırmalar da yapacak bir Fındık Müsteşarlığı ve daire başkanlığı kurmayı düşünüyor musunuz?